

Zuiderstraat 2
Postbus 272
8901 BB Leeuwarden
T (058) 299 48 99
F (058) 299 47 58

Voorwaarden

Friesland Bank Aansprakelijkheidsverzekering Model FBAVP 2010-8

Artikel 1	Begripsomschrijvingen
Artikel 2	Verzekerden
Artikel 3	Hoedanigheid
Artikel 4	Omschrijving van de dekking
Artikel 5	Uitsluitingen
Artikel 6	Verplichtingen van verzekerde na schade
Artikel 7	Schaderegeling
Artikel 8	Vervaltermijn
Artikel 9	Premiebetaling
Artikel 10	Wijziging van premie en/of voorwaarden
Artikel 11	Duur en einde van de verzekering
Artikel 12	Geschillen met de maatschappij
Artikel 13	Adres van verzekeringnemer
Artikel 14	Registratie van persoonsgegevens
Artikel 15	Begripsomschrijvingen terrorismeschade
Artikel 16	Begrenzing voor de dekking voor het terrorismerisico
Artikel 17	Uitkeringsprotocol NHT

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

- 1.1 Verzekeringnemer Degene met wie de verzekering is aangegaan en die als zodanig op het polisblad is vermeld.
- 1.2 Verzekeringsgebied De gehele wereld.
- 1.3 Gebeurtenis Een binnen de geldigheidsduur van de verzekering plaatsvindend schadeveroorzakend voorval waarbij één of meer verzekerde(n) is/zijn betrokken; direct met elkaar verband houdende voorvallen worden daarbij als één gebeurtenis beschouwd.
- 1.4 Schade Schade aan personen en/of schade aan zaken.
1. Onder schade aan personen wordt verstaan: schade door letsel of aantasting van de gezondheid van personen, al dan niet de dood ten gevolge hebbend, met inbegrip van de daaruit voortvloeiende schade;
 2. Onder schade aan zaken wordt verstaan: schade door beschadiging, vermissing, verlies, vernietiging en het vuil en verontreinigd worden. Dit geldt uitsluitend voor zaken van anderen dan verzekerden, met inbegrip van daaruit voortvloeiende schade.
- 1.5 Onzekerheid Deze verzekering dekt schade die het gevolg is van een gebeurtenis waarvan voor partijen ten tijde van het sluiten van de verzekering onzeker was dat daaruit voor verzekerde schade was ontstaan dan wel naar de normale loop van omstandigheden nog zou ontstaan.

Artikel 2

Verzekerden

Verzekerden (indien van toepassing in gezinsverband) zijn:

- Verzekeringnemer;
- De echtgeno(o)t(e) of geregistreerde partner;
- De met hem/haar in gezinsverband samenwonende personen; alsmede:
- Minderjarige kinderen waaronder pleeg- en stiefkinderen;
- Meerderjarige, ongehuwde kinderen, waaronder pleeg- en stiefkinderen, die bij hen inwonen of voor studie uitwonend zijn;
- Grootouders, ouders, schoonouders, ongehuwde bloed- en aanverwanten, die bij hen inwonen;
- Logees, voorzover hun aansprakelijkheid voor schade niet gedekt wordt door een andere verzekering;
- Huispersoneel, voorzover hun aansprakelijkheid voor schade verband houdt met werkzaamheden ten behoeve van een verzekerde.

Inwoning is niet aanwezig indien er sprake is van gescheiden huishouding of gesplitste bewoning.

Artikel 3

Hoedanigheid

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde als particulier.

De aansprakelijkheid voor schade verband houdende met het uitoefenen van een (neven)bedrijf of (neven)beroep en het verrichten van betaalde handenarbeid is niet gedekt.

Deze beperkingen van de hoedanigheid gelden niet voor:

1. De in artikel 2 genoemde kinderen, indien zij tijdens vakantie, studie of vrije tijd werkzaamheden voor anderen dan verzekerden verrichten al dan niet tegen betaling. De aansprakelijkheid van de kinderen is in dit geval slechts verzekerd voorzover hun aansprakelijkheid voor schade niet wordt gedekt krachtens een andere verzekering. Aanspraken van de werkgever of diens rechtverkrijgenden of nagelaten betrekkingen zijn niet gedekt;
2. Het huispersoneel als in artikel 2 bedoeld;
3. Verzekerden als stagiaires tijdens de periode van opleiding;
4. Verzekerden die onbetaald vrijwilligerswerk verrichten;
5. Verzekerde die, in zijn/haar hoedanigheid van werknemer in vaste loondienst en niet betrokken bij de feitelijke leiding van het bedrijf, schade heeft veroorzaakt waarvoor niet alleen hij-/zijzelf, maar ook zijn/haar werkgever aansprakelijk is, met dien verstande dat uitsluitend rechtstreekse vorderingen van de benadeelde zelf of diens nagelaten betrekkingen voor vergoeding in aanmerking komen en op voorwaarde dat:
 - a. De werkgever door insolventie niet in staat is de vordering voor haar rekening te nemen;
 - b. De schade niet voor vergoeding in aanmerking komt krachtens een aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven en beroepen;
 - c. Aanspraken die de benadeelde uit anderen hoofde heeft op de schadevergoeding in mindering worden gebracht.Niet gedekt zijn de aanspraken van de werkgever of diens rechtverkrijgenden, zijn nagelaten betrekkingen of van degene die de rechten van de werkgever heeft verkregen.

Artikel 4

Omschrijving van de dekking

- 4.1 Aansprakelijkheid/schade Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde in zijn/haar eerder genoemde hoedanigheid voor schade veroorzaakt of ontstaan tijdens de verzekeringsduur en wel voor alle verzekerden tezamen tot ten hoogste het op het polisblad vermelde verzekerde bedrag per gebeurtenis.

- 4.2 Onderlinge aansprakelijkheid
- De aansprakelijkheid van verzekerden voor ten opzichte van elkaar veroorzaakte schade is uitsluitend meeverzekerd voor de door de betrokken verzekerden geleden schade aan personen en voor zover deze verzekerden ter zake van de gebeurtenis geen aanspraken uit anderen hoofde hebben. Geen schadevergoeding zal worden verleend indien de vorderende partij een ander is dan een rechtstreeks bij de gebeurtenis betrokken benadeelde natuurlijke persoon of diens nagelaten betrekkingen. De aansprakelijkheid van verzekerden jegens huispersoneel voor schade tengevolge van bedrijfsongevallen is ook ten aanzien van zaken meeverzekerd.
- 4.3 Vriendendienst
- Indien een verzekerde aan anderen dan verzekerden schade veroorzaakt, waarvoor hij/zij niet aansprakelijk is omdat zijn/haar handelingen plaatsvonden in het kader van een vriendendienst, zal de maatschappij niettemin schade vergoeden tot een bedrag van maximaal € 12.500,00 per gebeurtenis. Deze uitbreiding geldt alleen indien verzekerde onder normale omstandigheden ook burgerrechtelijk aansprakelijk zou zijn en voorzover de schade niet aan de benadeelde zelf te wijten is of voor zijn/haar eigen risico is. De uitsluitingen zoals in artikel 5 genoemd blijven onverkort van kracht.
- 4.4 Proceskosten, kosten van rechtsbijstand en wettelijke rente
- Boven het verzekerde bedrag worden vergoed:
1. De kosten van met goedvinden of op verlangen van de maatschappij gevoerde procedures en in haar opdracht verleende rechtsbijstand;
 2. De wettelijke rente over het door de verzekering gedekte gedeelte van de hoofdsom.
- 4.5 Zekerheidstelling
- Indien een overheid wegens een onder de verzekering gedekte schade het stellen van geldelijke zekerheid verlangt ter waarborging van de rechten van benadeelden, zal de maatschappij deze zekerheid verstrekken tot een maximum van € 25.000,00. Verzekerden zijn verplicht de maatschappij te machtigen over de zekerheid te beschikken zodra deze wordt vrijgegeven en bovendien alle medewerking te verlenen om de terugbetaling te verkrijgen.
- 4.6 Onroerende zaken
- Met betrekking tot onroerende zaken is verzekerd:
1. De aansprakelijkheid van de verzekerden:
 - a. Als bezitter van het door hem/haar bewoonde pand of woonboot met de daarbij behorende bebouwingen, ook indien een deel daarvan wordt verhuurd;
 - b. Als bezitter van een woning of woonboot, die hetzij door de bezitter niet meer wordt bewoond, doch die hij/zij nog wel in het bezit heeft, hetzij reeds in bezit werd verkregen, doch door hem/haar nog niet wordt bewoond, zulks voor een periode van ten hoogste 12 maanden na het verlaten of het verkrijgen van de woning of woonboot;
 - c. Als bezitter van een in Europa gelegen tweede woning, recreatiewoning, stacaravan of huisje op een volkstuincomplex, mits niet uitsluitend dienend voor verhuur aan derden;
 2. De aansprakelijkheid van verzekerde voor schade veroorzaakt door brand aan het door hem/haar voor vakantieoelinden gebruikte vakantieverblijf en de daartoe behorende inboedel;
 3. De aansprakelijkheid van de verzekerden voor schade, veroorzaakt door brand of ontploffing aan een door hem/haar, voor eigen permanente bewoning gehuurd, in Nederland gelegen pand, voor zover deze schade niet op enige verzekering het pand betreffende verhaalbaar is;
 4. De aansprakelijkheid van verzekerde voor schade veroorzaakt door een antenne, ook voor schade veroorzaakt aan een door hem/haar gehuurd en bewoond pand respectievelijk woonboot met de daarbij behorende bebouwingen.
- Overige gevallen van aansprakelijkheid voor schade door onroerende zaken, waaronder begrepen aansprakelijkheid voor schade door onroerende zaken in aanbouw of exploitatie, zijn uitgesloten.
- De in artikel 5.3 genoemde uitsluiting vindt ten aanzien van het hiervoor onder 2, 3 en 4 bepaalde geen toepassing.

Artikel 5

Uitsluitingen

- 5.1 Opzet
- Van de verzekering is uitgesloten:
1. De aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit zijn/haar opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten;
 2. De aansprakelijkheid van een tot een groep behorende verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten van één of meer tot de groep behorende personen, ook ingeval niet de verzekerde zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.
- Aan het opzettelijk karakter van dit wederrechtelijk handelen of nalaten doet niet af dat de verzekerde of, ingeval deze tot een groep behoort, één of meer tot de groep behorende personen zodanig onder invloed van alcohol of andere stoffen verkeert/verkeren, dat deze/die niet in staat is/zijn de wil te bepalen.
- 5.2 Seksuele gedragingen
- Van de verzekering is uitgesloten:
1. De aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit zijn/haar seksuele of seksueel getinte gedragingen van welke aard dan ook;
 2. De aansprakelijkheid van een tot een groep behorende verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit seksuele of seksueel getinte gedragingen van welke aard dan ook van één of meer tot de groep behorende personen, ook ingeval niet de verzekerde zelf zich zodanig heeft gedragen.

5.3 Opzicht

1. Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid voor schade:
 - a. Aan zaken die verzekerde of iemand namens hem/haar onder zich heeft:
 - uit hoofde van een huur-, huurkoop-, lease-, erfpacht, pacht-, pandovereenkomst of vruchtgebruik (waaronder het recht van gebruik en bewoning),
 - uit hoofde van de uitoefening van een (neven)bedrijf of (neven) beroep, het verrichten van handenarbeid anders dan bij wijze van vriendendienst;
 - b. Aan zaken die verzekerde onrechtmatig onder zich heeft, tenzij de betreffende verzekerde jonger is dan 14 jaar;
 - c. Aan motorrijtuigen, (sta)caravans, paardentrailers, vouwwagens, motor- en zeilvaartuigen (waaronder zeilplanken) en luchtvaartuigen, die verzekerde of iemand namens hem/haar onder zich heeft;
 - d. Bestaande uit en/of als gevolg van verlies, diefstal of vermissing van geld, geldswaardige papieren, bank-, giro-, betaalpassen of creditcards, die verzekerde of iemand namens hem/haar onder zich heeft;
2. Overige gevallen van aansprakelijkheid voor schade aan zaken die een verzekerde onder zich heeft anders dan in de gevallen bedoeld onder 1 zijn verzekerd tot een bedrag van € 12.500,00 per gebeurtenis.
3. Dekking van de aansprakelijkheid voor brandschade aan het door verzekerde voor vakantiedoeleinden gebruikte vakantieverblijf, voor schade door een antenne aan het gehuurde pand en voor schade als passagier als vermeld in artikel 5.4, 5.5 en 5.6 blijft onverminderd van kracht.

5.4 Motorrijtuigen

1. Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door een motorrijtuig dat verzekerde in eigendom heeft, bezit, houdt, bestuurt of gebruikt.
2. Deze uitsluiting geldt evenwel niet voor:
 - a. De aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade als passagier van een motorrijtuig veroorzaakt; het in artikel 4.2 en 5.3 bepaalde blijft echter onverkort van kracht;
 - b. De aansprakelijkheid van de verzekerde zoals in artikel 2 genoemd voor schade veroorzaakt door huispersoneel met of door een motorrijtuig waarvan geen der andere verzekerden dan het huispersoneel houder of bezitter is;
 - c. De aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade veroorzaakt met of door een caravan, boottrailer, paardentrailer of andere aanhangwagen voor particulier gebruik, tenzij deze verbonden is met of gekoppeld aan een motorrijtuig of na daarvan te zijn losgemaakt of losgeraakt nog niet buiten het verkeer tot stilstand is gekomen;
 - d. De aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade veroorzaakt met of door goederen, die zich bevinden of welke worden geladen op of gelost, dan wel vallen of gevallen zijn van een motorrijtuig of aanhanger;
 - e. De aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade veroorzaakt door motorisch voortbewogen maaimachines, kinderspeelgoed en dergelijke gebruiksvoorwerpen, mits zij een snelheid van 10 km per uur niet kunnen overschrijden, alsmede voor schade veroorzaakt door op afstand bediende modelauto's en schade veroorzaakt door elobikes zijnde fietsen met elektrische trapondersteuning;
De onder a t/m e omschreven dekking geldt niet voor zover de aansprakelijkheid voor schade wordt gedekt krachtens een andere verzekering;
 - f. De aansprakelijkheid van verzekerde voor schade veroorzaakt tijdens joyriding met een motorrijtuig, mits de veroorzaker jonger is dan 18 jaar. Onder joyriding wordt verstaan elk wederrechtelijk gebruik van een motorrijtuig wat eigendom is van anderen dan verzekerden, zonder de bedoeling te hebben zich dit motorrijtuig toe te eigenen.

In het onder f bedoelde geval is niet gedekt de aansprakelijkheid ingeval van diefstal of verduistering van het motorrijtuig.

De schade aan het motorrijtuig zelf, niet zijnde een bromfiets of een motorrijtuig die oorspronkelijk als bromfiets in de handel is gebracht maar die door aangebrachte wijzigingen niet meer voldoet aan de wettelijke omschrijving van een bromfiets, is gedekt tot een bedrag van € 7.500,00 met een eigen risico van € 110,00 per gebeurtenis;

In geval van joyriding zonder geweldpleging geldt deze dekking niet indien voor het motorrijtuig een aansprakelijkheidsverzekering is gesloten.

5.5 Vaartuigen

1. Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door een vaartuig.
2. Deze uitsluiting geldt evenwel niet voor:
 - a. De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door roeiboten, kano's, zeilplanken en op afstand bediende modelboten;
 - b. De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door zeilboten met een zeiloppervlakte van ten hoogste 16 m², tenzij deze boten zijn uitgerust met een (buitenboord)motor met een vermogen van meer dan 3 KW (ongeveer 4 PK);
 - c. De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door of met goederen, die zich bevinden of welke worden geladen op of gelost, dan wel vallen of gevallen zijn van een vaartuig;
 - d. De aansprakelijkheid van de verzekerde - mits deze jonger is dan 18 jaar - voor schade veroorzaakt tijdens joy-varen met een vaartuig. Onder joy-varen wordt verstaan elk wederrechtelijk gebruik van een vaartuig wat eigendom is van anderen dan verzekerden, zonder de bedoeling te hebben zich dit vaartuig toe te eigenen.
Uitgesloten blijft de aansprakelijkheid:
 - ingeval van diefstal of verduistering van het vaartuig;
 - voor schade aan het vaartuig zelf;Ingeval van joy-varen zonder geweldpleging geldt deze dekking niet, indien voor het vaartuig een aansprakelijkheidsverzekering is gesloten;
 - e. De aansprakelijkheid van verzekerde voor schade als passagier van een vaartuig veroorzaakt; het in artikel 4.2 en 5.3 bepaalde blijft echter onverkort van toepassing;

3. De onder a t/m e omschreven dekking geldt niet voor zover de aansprakelijkheid voor schade wordt gedekt door een andere verzekering en geschiedt met uitsluiting van het eventueel op die polis bedongen eigen risico.
- 5.6 Luchtvaartuigen
1. Van de verzekeringsdekking is uitgesloten de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door een luchtvaartuig, modelvliegtuig, een zeilvliegtuig, een doelvliegtuig, een valschermzweeftoestel, een luchtschip, een modelraket, alsmede een ballon met een diameter van meer dan 1 meter in geheel gevulde toestand.
 2. Deze uitsluiting geldt evenwel niet voor:
 - a. De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door modelvliegtuigen, waarvan het gewicht ten hoogste 20 kg bedraagt, een (kabel)vlieger (met een oppervlakte van maximaal 1,5 m²), een deltavlieger, een parasailer of een parachutespringer;
 - b. De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door of met goederen, die zich bevinden of welke worden geladen op of gelost, dan wel vallen of gevallen zijn van een luchtvaartuig;
 - c. De aansprakelijkheid van een verzekerde als passagier van een luchtvaartuig; het bepaalde in de artikelen 4.2 en 5.3 blijft echter onverkort van toepassing;
 3. De onder a t/m c omschreven dekking geldt niet voor zover de aansprakelijkheid wordt gedekt door een andere verzekering en geschiedt met uitsluiting van het eventueel op die polis bedongen eigen risico.
- 5.7 Molest en kernreacties
- Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid voor schade:
1. Veroorzaakt door of ontstaan uit gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer en muiterij. De zes genoemde vormen van molest, alsmede de definities daarvan vormen een onderdeel van de tekst, die door het Verbond van Verzekeraars in Nederland d.d. 2 november 1981 ter griffie van de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage is gedeponereerd onder het nummer 136/1981;
 2. Veroorzaakt door, opgetreden bij of voortgevloeid uit atoomkernreacties, onverschillig hoe deze zijn ontstaan.
- 5.8 Woonplaats niet langer in Nederland
- Van de verzekeringsdekking is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde, die zijn/haar woonplaats niet langer in Nederland heeft, met dien verstande dat dan de verzekering voor hem/haar eindigt 30 dagen na vertrek. Deze uitsluiting geldt evenwel niet voor de in artikel 2 genoemde logees die hun woonplaats niet in Nederland hebben.
- 5.9 Wapens
- Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt in verband met het in bezit en/of in gebruik hebben van wapens als bedoeld in de Wet Wapens en Munitie, waarvoor verzekerde geen vergunning heeft. De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt in verband met het in bezit en/of gebruik hebben van vuurwapens tijdens de jacht is uitsluitend gedekt voor zover dit nadrukkelijk is meeverzekerd.

Artikel 6

Verplichtingen van verzekerde na schade

- 6.1 Verplichtingen bij schade
- Zodra verzekerde kennis draagt van een gebeurtenis die voor de maatschappij tot een verplichting tot vergoeding kan leiden, is hij/zij verplicht de maatschappij:
1. Zo spoedig mogelijk de gebeurtenis te melden;
 2. Zo spoedig mogelijk alle gegevens en bescheiden te verstrekken;
 3. Desverlangd een schriftelijke en door hem-/haarzelf ondertekende verklaring omtrent de oorzaak, toedracht en omvang van de schade over te leggen.
De door verzekerde verstrekte en/of te verstrekken opgaven, mondeling dan wel schriftelijk, zullen (mede) dienen tot vaststelling van de omvang van de schade en het recht op vergoeding;
 4. Zijn/haar volle medewerking aan de schaderegeling te verlenen en desverlangd een machtiging te ondertekenen indien naar het oordeel van de maatschappij de informatie nodig is teneinde de schade te kunnen vaststellen, alles na te laten wat de belangen van de maatschappij zou kunnen schaden en zich te onthouden van het erkennen van aansprakelijkheid.
- 6.2 Verlies van rechten
- Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid voor schade indien:
1. Verzekerde één van de onder 6.1 genoemde verplichtingen met betrekking tot de betreffende gebeurtenis niet is nagekomen en daardoor de belangen van de maatschappij heeft geschaad;
 2. Verzekerde bij schade opzettelijk onjuiste gegevens (heeft) verstrekt.
- 6.3 Verjaring
- In elk geval verjaart het recht om een beroep op de verzekering te doen indien de aanmelding niet plaatsvindt binnen 3 jaar na het moment waarop verzekerde kennis kreeg of had kunnen krijgen van de gebeurtenis die voor de maatschappij tot een verplichting tot vergoeding kan leiden.

Artikel 7

Schaderegeling

- 7.1 Rechtstreekse regeling met benadeelden
- De maatschappij belast zich met de regeling en de vaststelling van de schade. Zij heeft het recht benadeelden rechtstreeks schadeloos te stellen en met hen schikkingen te treffen. Zij zal daarbij de belangen van verzekerde in het oog houden. De door de maatschappij genomen beslissingen hieromtrent zijn bindend voor verzekerde.
- 7.2 Periodieke uitkeringen
- Wanneer de schadevergoeding uit periodieke uitkeringen bestaat en de contante waarde daarvan met inachtneming van andere uitkeringen hoger is dan het verzekerde bedrag, wordt naar keuze van de verzekerde de duur of de hoogte van de periodieke uitkeringen naar evenredigheid verminderd.

Artikel 8

Vervaltermijn

Heeft de maatschappij ten aanzien van een vordering van een rechthebbende een definitief standpunt ingenomen, hetzij door het afwijzen van de vordering, hetzij door (een aanbod van) betaling bij wijze van finale afdoening, dan vervalt na één jaar, te rekenen vanaf de dag waarop rechthebbende of zijn/haar gemachtigde van dit standpunt kennis kreeg, ieder recht ten opzichte van de maatschappij ter zake van het schadegeval waarop de vordering was gegrond, tenzij rechthebbende of zijn/haar gemachtigde binnen die termijn schriftelijk het standpunt van de maatschappij heeft aangevochten.

Artikel 9

Premiebetaling

1. De verzekeringnemer dient de premie, daaronder begrepen de kosten en de assurantiebelasting, vooruit te betalen op de premievervaldatum.
2. Indien de verzekeringnemer de aanvangspremie niet uiterlijk op de dertigste dag na ontvangst van het betalingsverzoek betaalt of weigert te betalen, wordt zonder dat een nadere ingebrekestelling door de verzekeraar is vereist geen dekking verleend ten aanzien van alle gebeurtenissen die nadien hebben plaatsgevonden.
3. Indien de verzekeringnemer de vervolgpremie weigert te betalen, wordt geen dekking verleend ten aanzien van gebeurtenissen die nadien hebben plaatsgevonden.
4. Indien de verzekeringnemer de vervolgpremie niet tijdig betaalt, wordt geen dekking verleend ten aanzien van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden vanaf de vijftiende dag nadat de verzekeraar de verzekeringnemer na de vervaldag schriftelijk heeft aangemaand en betaling is uitgebleven.
5. De verzekeringnemer blijft gehouden de premie te voldoen.
6. De dekking wordt weer van kracht voor gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden na de dag waarop hetgeen de verzekeringnemer verschuldigd is, voor het geheel door de verzekeraar is ontvangen. In geval van overeengekomen termijnbetalingen geldt dat de dekking eerst in kracht wordt hersteld nadat alle onbetaald gebleven termijnen zijn voldaan.
7. Onder vervolgpremie wordt mede verstaan de premie die de verzekeringnemer bij stilzwijgende verlenging van de verzekering verschuldigd wordt.
8. Onder aanvangspremie wordt mede verstaan de premie die de verzekeringnemer in verband met een tussentijdse wijziging van de verzekering verschuldigd wordt.

Artikel 10

Wijziging van premie en/of voorwaarden

Indien de maatschappij haar tarieven of voorwaarden voor verzekeringen van dezelfde soort als deze verzekering herzielt en in gewijzigde vorm bekend maakt en toepast, dan heeft zij het recht ook deze verzekering aan de nieuwe tarieven en voorwaarden aan te passen en wel met ingang van de eerste premievervaldag na de invoering van de herziening.

De maatschappij zal, indien zij van dit recht gebruik maakt, hiervan mededeling doen aan de verzekeringnemer.

De verzekeringnemer heeft het recht schriftelijk bedoelde aanpassing te weigeren uiterlijk tot het einde van een termijn van 30 dagen van de premievervaldag af.

Wordt er van dit recht gebruik gemaakt, dan eindigt de verzekering op de desbetreffende vervaldag of – indien de weigering daarna plaatsvindt – op het tijdstip van weigering.

Heeft de verzekeringnemer van dit recht geen gebruik gemaakt, dan wordt de verzekeringnemer geacht de aanpassing te hebben aanvaard.

De verzekeringnemer heeft de in dit artikel gegeven bevoegdheid niet, indien:

- Bedoelde herziening een verlaging van de tarieven dan wel een verbetering van de voorwaarden inhoudt;
- De wijziging van de premie en/of de voorwaarden voortvloeit uit wettelijke regelingen of bepalingen.

Artikel 11

Duur en einde van de verzekering

11.1 Duur verzekering

De verzekering wordt aangegaan voor één jaar met stilzwijgende verlenging voor eenzelfde periode.

11.2.1 Verzekeraar

De verzekering eindigt door een schriftelijke opzegging door de verzekeraar:

1. tegen het einde van de op het polisblad vermelde geldigheidsduur met inachtneming van een opzeggingstermijn van twee maanden;
2. binnen één maand nadat een gebeurtenis die voor verzekeraar tot een uitkeringsverplichting kan leiden, door verzekerde aan verzekeraar is gemeld of nadat verzekeraar een uitkering krachtens de verzekering heeft gedaan dan wel heeft afgewezen. De verzekering eindigt op de in de opzeggingsbrief genoemde datum, zij het niet eerder dan twee maanden na de datum van dagtekening van de opzeggingsbrief, behoudens in het geval dat de opzegging verband houdt met het opzet van een verzekerde verzekeraar te misleiden;
3. tegen het begin van een nieuw verzekeringsjaar volgend op een vol verzekeringsjaar waarin geen risico is gelopen, mits de opzegging geschiedt binnen één maand na het verstrijken van laatstgenoemd verzekeringsjaar;
4. indien verzekeringnemer de premie verschuldigd op de eerste premievervaldag niet tijdig betaalt of weigert te betalen, in het laatste geval echter uitsluitend indien verzekeraar verzekeringnemer na het verstrijken van de premievervaldag vruchteloos tot betaling van de vervolgpremie heeft aangemaand. De verzekering eindigt op de in de opzeggingsbrief genoemde datum, zij het in geval van niet-tijdige betaling niet eerder dan twee maanden na de datum van dagtekening van de opzeggingsbrief;

5. binnen twee maanden na de ontdekking dat verzekeringnemer de mededelingsplicht bij het aangaan van de verzekering niet is nagekomen en verzekeringnemer daarbij heeft gehandeld met het opzet verzekeraar te misleiden dan wel verzekeraar de verzekering bij kennis van de ware stand van zaken niet zou hebben gesloten. De verzekering eindigt op de in de opzeggingsbrief genoemde datum.

11.2.2 Verzekeringnemer De verzekering eindigt door een schriftelijke opzegging door de verzekeringnemer met een opzegtermijn van 30 dagen.

11.3 Tussentijdse opzegging Behalve bij opzegging wegens opzet de verzekeraar te misleiden, wordt bij tussentijdse opzegging de lopende premie naar redelijkheid en billijkheid verminderd.

Artikel 12 **Geschillen met de maatschappij**

12.1 Geschillen Op deze verzekering is het Nederlandse recht van toepassing.

12.2 Klachtenregeling Voor klachten naar aanleiding van de verzekeringsovereenkomst kan men zich wenden tot:

- De eerste ondertekenaar van de polis;
- De directie van Friesland Bank Assuradeuren BV, Postbus 272, 8901 BB Leeuwarden;
- Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KiFiD), Postbus 93257, 2509 AG 's-Gravenhage (www.kifid.nl).

Wie geen gebruik wil maken van de klachtenbehandelingsmogelijkheden binnen de bedrijfstak, of de behandeling door het klachteninstituut niet bevredigend vindt, kan het geschil voorleggen aan de rechter, waarbij uitsluitend de Nederlandse rechter bevoegd is.

Artikel 13 **Adres van verzekeringnemer**

Verzekeringnemer dient een wijziging van adres zo spoedig mogelijk aan de maatschappij mee te delen. Kennisgevingen door de maatschappij aan verzekeringnemer geschieden rechtsgeldig aan diens laatst bij de maatschappij bekende adres.

Artikel 14 **Registratie van persoonsgegevens**

De bij de aanvraag of wijziging van een verzekering verstrekte persoonsgegevens worden door de maatschappij (of, als de verzekering loopt via een gevolmachtigde agent: de gevolmachtigde agent) verwerkt ten behoeve van het aangaan en het uitvoeren van verzekeringsovereenkomsten en/of financiële diensten en het beheren van daaruit voortvloeiende relaties, met inbegrip van de voorkoming en bestrijding van fraude en het uitvoeren van activiteiten gericht op de vergroting van het klantenbestand. Op deze verwerking van persoonsgegevens is de gedragscode "Verwerking Persoonsgegevens Verzekeringsbedrijf" van toepassing. In deze gedragscode worden rechten en plichten van partijen bij de gegevensverstrekking weergegeven. De volledige tekst van de gedragscode kunt u opvragen bij het informatiecentrum van het Verbond van Verzekeraars, Postbus 93540, 2509 AL Den Haag, telefoon 070-3338777, www.verzekeraars.nl.

De bij een schade verstrekte gegevens kunnen worden verwerkt in het Stichting Centraal Informatie Systeem van in Nederland werkzame verzekeringsmaatschappijen. Het privacyreglement van de Stichting CIS is op deze registratie van toepassing.

Artikel 15 **Begripsomschrijvingen Terrorismeschade**

Naast de specifieke uitsluitingen als nader in de voorwaarden omschreven, evenals de uitsluitingen onder algemeen omschreven, is voor deze verzekering de dekking voor het terrorismerisico begrensd.

Begripsomschrijvingen In de artikelen 15, 16 en 17 en de daarop berustende bepalingen wordt – voor zover niet anders blijkt – verstaan onder:

15.1 Terrorisme Gewelddadige handelingen en/of gedragingen – begaan buiten het kader van een van de zes in artikel 64 lid 2 van de Wet toezicht verzekeringsovereenkomst 1993 genoemde vormen van molest – in de vorm van een aanslag of een reeks van in tijd en oogmerk met elkaar samenhangende aanslagen als gevolg waarvan letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, en/of schade aan zaken ontstaat dan wel anderszins economische belangen worden aangetast, waarbij aannemelijk is dat deze aanslag of reeks – al dan niet in enig organisatorisch verband – is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.

15.2 Kwaadwillige besmetting Het – buiten het kader van een van de zes in artikel 64 lid 2 van de Wet toezicht verzekeringsovereenkomst 1993 genoemde vormen van molest – (doen) verspreiden van ziektekiemen en/of stoffen die als gevolg van hun (in)directe fysische, biologische, radioactieve of chemische inwerking letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, bij mensen of dieren kunnen veroorzaken en/of schade aan zaken kunnen toebrengen dan wel anderszins economische belangen kunnen aantasten, waarbij aannemelijk is dat het (doen) verspreiden – al dan niet in enig organisatorisch verband – is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.

15.3 Preventieve maatregelen Van overheidswege en/of door verzekerden en/of derden getroffen maatregelen om het onmiddellijk dreigend gevaar van terrorisme en/of kwaadwillige besmetting af te wenden of – indien dit gevaar zich heeft verwezenlijkt – de gevolgen daarvan te beperken.

15.4 Nederlandse Herverze-
keringsmaatschappij voor
Terrorismeschaden N.V.
(NHT)

Een door het Verbond van Verzekeraars in Nederland opgerichte herverzekeringsmaatschappij, waarbij uitkeringsverplichtingen uit hoofde van verzekeringsovereenkomsten, die voor in Nederland toegelaten verzekeraars direct of indirect kunnen voortvloeien uit de verwezenlijking van de in artikel 15.1, 15.2 en 15.3 omschreven risico's, in herverzekering kunnen worden ondergebracht.

15.5 Verzekeringsovereen-
komsten

- a. Overeenkomsten van schadeverzekering voor zover zij overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 lid 1 sub p van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 betrekking hebben op in Nederland gelegen risico's.
- b. Overeenkomsten van levensverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.
- c. Overeenkomsten van natura-uitvaartverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met een gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.

15.6 In Nederland toegelaten
verzekeraars

- Schade-, levens- en zorgverzekeraars zoals bedoeld in artikel 12 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993, en
- Natura-uitvaartverzekeraars zoals bedoeld in artikel 7 van de Wet toezicht natura-uitvaartverzekering, die bevoegd zijn om in Nederland het verzekeringsbedrijf uit te oefenen.

Artikel 16

Begrenzing van de dekking voor het terrorismerisico

1. Indien en voor zover, met inachtneming van de in artikel 15.1, 15.2 en 15.3 gegeven omschrijvingen, en binnen de grenzen van de geldende polisvoorwaarden, dekking bestaat voor gevolgen van een gebeurtenis die (direct of indirect) verband houdt met:
 - a. terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen,
 - b. handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen, hierna gezamenlijk aan te duiden als 'het terrorismerisico', geldt dat de uitkeringsplicht van de verzekeraar terzake van iedere bij haar ingediende aanspraak op schadevergoeding en/of uitkering, is beperkt tot het bedrag van de uitkering die de verzekeraar terzake van die aanspraak ontvangt onder de herverzekering voor het terrorismerisico bij de NHT, in het geval van een verzekering met vermogensopbouw vermeerderd met het bedrag van de uit hoofde van de betrokken verzekering reeds gerealiseerde vermogensopbouw. Bij levensverzekeringen wordt het bedrag van de gerealiseerde vermogensopbouw gesteld op de krachtens de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 aan te houden premiereserve ten aanzien van de betrokken verzekering.
2. De NHT biedt herverzekeringsdekking voor de hiervoor genoemde aanspraken tot maximaal 1 miljard euro per kalenderjaar. Vorengenoemd bedrag kan van jaar tot jaar worden aangepast en geldt voor alle bij de NHT aangesloten verzekeraars tezamen. Van een eventuele aanpassing zal mededeling worden gedaan in drie landelijk verschijnende dagbladen.
3. In afwijking van het in de voorgaande leden van dit artikel bepaalde, geldt voor verzekeringen die betrekking hebben op:
 - a. Schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan;
 - b. Gevolgschade van schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan, dat per verzekeringnemer per verzekerde locatie per jaar maximaal 75 miljoen euro onder deze overeenkomst zal worden uitgekeerd, voor alle deelnemende verzekeraars zoals bedoeld in artikel 15 tezamen, ongeacht het aantal afgegeven polissen.

Voor de toepassing van dit artikellid wordt onder verzekerde locatie verstaan: alle op het risicoadres aanwezige door verzekeringnemer verzekerde objecten, evenals alle buiten het risicoadres gelegen door verzekeringnemer verzekerde objecten waarvan het gebruik en/of de bestemming in relatie staat tot de bedrijfsactiviteiten op het risicoadres. Als zodanig zullen in ieder geval worden aangemerkt alle door verzekeringnemer verzekerde objecten die op minder dan 50 meter afstand van elkaar gelegen zijn en waarvan er tenminste een op het risicoadres is gelegen. Voor de toepassing van dit artikellid geldt voor rechtspersonen en vennootschappen die zijn verbonden in een groep, zoals bedoeld in artikel 2:24b van het Burgerlijk Wetboek, dat alle groepsmaatschappijen tezamen worden aangemerkt als een verzekeringnemer, ongeacht door welke tot de groep behorende groepsmaatschappij(en) de polis(sen) is (zijn) afgesloten.

Artikel 17

Uitkeringsprotocol NHT

1. Op de herverzekering van de verzekeraar bij de NHT is van toepassing het Protocol afwikkeling claims (hierna te noemen het Protocol). Op grond van de in dit protocol vastgestelde bepalingen is de NHT onder meer gerechtigd de uitkering van de schadevergoeding of het verzekerde bedrag uit te stellen tot het moment waarop zij kan bepalen of en in hoeverre zij over voldoende financiële middelen beschikt om alle vorderingen waarvoor zij als herverzekeraar dekking biedt, voor het geheel te voldoen. Voor zover de NHT niet over voldoende financiële middelen blijkt te beschikken, is zij gerechtigd overeenkomstig bedoelde bepalingen een gedeeltelijke uitkering aan de verzekeraar te doen.

2. De NHT is, met in achtneming van het gestelde in bepaling 7 van het Protocol afwikkeling claims, bevoegd om te beslissen of een gebeurtenis in verband waarmee aanspraak op uitkering wordt gedaan, als een gevolg van de verwezenlijking van het terrorisimerisico moet worden aangemerkt. Een daartoe strekkend en overeenkomstig voornoemde bepaling genomen besluit van de NHT, is bindend jegens verzekeraar, verzekeringnemer, verzekerden en tot uitkering gerechtigden.
3. Eerst nadat de NHT aan de verzekeraar heeft medegedeeld welk bedrag, al dan niet bij wijze van voorschot, terzake van een vordering tot uitkering aan haar zal worden uitgekeerd, kan de verzekerde of de tot uitkering gerechtigde op de in artikel 17.1 bedoelde uitkering terzake tegenover de verzekeraar aanspraak maken.
4. De herverzekeringsdekking bij de NHT is ingevolge bepaling 17 van het Protocol slechts van kracht voor aanspraken op schadevergoeding en/of uitkering die worden gemeld binnen twee jaar nadat de NHT van een bepaalde gebeurtenis of omstandigheid heeft vastgesteld dat deze als een verwezenlijking van het terrorisimerisico in de zin van deze voorwaarden wordt beschouwd.